

הלכות תעניות פָּרָק ה - Rambam Mishneh Torah

א יש שם ימים שְׁכַל יִשְׂרָאֵל מִתְעַנִּים בָּהֶם, מִפְּנֵי הַצָּרוֹת שֶׁאֲרָעוּ בָּהֶן, כְּדֵי לְעוֹרֵר הַלֵּבבוֹת, וּלְפַתַּח דַּרְכֵי הַתְּשׁוּבָה; וַיְהִי זֶה זְכוּרוֹן לְמַעֲשֵׂינֵנו הָרָעִים, וּמַעֲשֵׂה אַבּוֹתֵינוּ שֶׁהָיָה כְּמַעֲשֵׂינֵנו עִתָּה--עַד שֶׁגָּרַם לָהֶם וְלָנוּ אוֹתָן הַצָּרוֹת: שֶׁבְּזָכוֹן דְּבָרִים אֵלֶּה, נָשׁוּב לְהִיטִיב, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִתְדוּ אֶת-עֹנֶם וְאֶת-עוֹן אֲבֹתֵם" (ויקרא כ.ו.מ)

ב וְאֵלֶּה הֵן: יוֹם שְׁלוֹשָׁה בְּתִשְׂרִי--שָׁבוּ נְהוּג גְּדֻלָּה בּוֹ אַחִיקָם, וְנִכְבַּת גְּחֻלַּת יִשְׂרָאֵל הַנִּשְׁאַרָה, וְסַבָּב לְהִתָּם גְּלוּתָן; וְעִשְׂרֵי בְּטַבַּת--שָׁבוּ סִמְךְ מֶלֶךְ בְּבֵל נְבוּכַדְנֶאֶצַּר הָרָשָׁע עַל יְרוּשָׁלַיִם, וְהִבִּיֵּאָה בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק; וְשִׁבְעָה עֶשֶׂר בְּתַמּוּז, חֲמִשָּׁה דְּבָרִים אֲרָעוּ בּוֹ--נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת, וּבִטַל הַתְּמִיד מִבֵּית רֶאשׁוֹן, וְהִבְקָעָה יְרוּשָׁלַיִם בְּחֻרְבָּן שְׁנִי, וְשָׂרָף אֶפּוֹסְטָמוֹס הָרָשָׁע סֶפֶר תּוֹרָה, וְהִעֲמִיד צֶלֶם בְּהִיכָל

מקדש ראשון מפני מה חרב - Yoma 9b

מפני ג' דברים שהיו בו

ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים...

אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב

מפני שהיתה בו שנאת חנם

ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות

ע"ז גלוי עריות ושפיכות דמים

ואהבת לרעך Rashi: לֹא-תִקַּם וְלֹא-תִטּוֹר אֶת-בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֶּתָ לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ אֲנִי יְהוָה - Vayikra 19:18
כמוך. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בְּתוֹרָה

לֹא תִקּוֹם וְלֹא תִטּוֹר דְּבָבוּ לְבַנְי עַמֶּךָ וּתְרַחַם לְחֻבְרָךָ כְּוֹתֵךָ אֲנָא יי - Onkelos

וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבְדָךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתַךְ הַקֶּטְנָה - Bereishis 29:18

וַיִּרְחַם יַעֲקֹב יֵת רַחֵל וַאֲמַר אֶפְלַחְנָךְ שִׁבְעַ שָׁנִין בְּרַחֵל בְּרַתְךָ זַעֲרָתָא - Onkelos

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶלְיָהּ וַיִּפְתַּח אֶת-רַחֲמָהּ¹

¹ Gen.30:22

ויאמר קח-נא את-בגדך את-יחידך אשר-אהבת, את-יצחק, ולך-לך, אל-ארץ המדינה; והעלהו - Gen.22:2
שם, לעלה, על אחד הקרים, אשר אמר אליך

אברהם = אהב רם

Vayikra Rabba 34:8

ר' סימון בשם ר' אליעזר אומר בה ד' שיטין. מי הוא שעשה חסד עם מי שלא היו צריכין? אברהם עם מלאכי השרת. כתיב (בראשית יח): והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו. וכי אוכלין היו?! אמר רבי יודן: נראין כאוכלין ושותין וראשון ראשון מסתלק. ומה פרע הקדוש ב"ה לבניו? המן יורד להם, והבאר עולה להן, והשליו מצוי להם, וענני כבוד מקיפין אותם, ועמוד הענן נוסע לפניהם. והרי דברים ק"ו, ומה אם מי שעשה חסד עם מי שאינו צריך לחסד פרע הקב"ה לבניו, מי שעושה חסד עם מי שצריך על אחת כמה וכמה! ר' סימון בשם ר' אליעזר אומר בה שיטה חורי, מי הן שלא עשו חסד עם מי שלא היו צריכין לחסד? עמוני ומואבי עם ישראל, דכתיב (דברים כג): על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, וכי צריכין היו להם ישראל והלא כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היה המן יורד להן, והבאר עולה, והשליו מצוי להם, וענני כבוד מקיפות אותם, ועמוד ענן נוסע לפניהם, אלא דרך ארץ הוא הבא מן הדרך מקדימין להם במאכל ובמשתה. מה פרע להן הקדוש ברוך הוא? מתוך כך לא יבא עמוני ומואבי. והרי דברים ק"ו, ומה אם מי שלא עשו חסד עם מי שאינו צריך חסד ראה מה פרע להם, שחרם מי שאינו עושה חסד עם מי שצריך חסד עאכ"ו

